

LUND UNIVERSITY

Avtal saknas för radioaktivt avfall

Strömkvist, Stig

2014

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Strömkvist, S. (2014). Avtal saknas för radioaktivt avfall. Sydsvenska Dagbladet.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Avtal salknas för radioaktivt avfall

LUND

■ Forskningen vid ESS i Lund kommer att lämna 24 000 ton radioaktivt avfall efter sig.

Strålsäkerhetsmyndigheten kritiserar nu ESS för att de varken har en plan för slutförvaringen av avfallet eller hur hanteringen ska betalas.

Kritiken kommer veckorna innan mångmiljarderna i mark- och miljöprövas i Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, föreslår därför att ESS inte ska få miljötillståndet om inte pengarna först redovisas och att det finns avtal för en säker förvaring av det radioaktiva avfallet.

Peter Jacobsson, miljö- och säkerhetsansvarig på ESS, håller till viss del med om kritiken.

– Det är rimligt att vi gör en mer detaljerad studie. Men vi vet ännu inte hur mycket låg- eller medelaktiva komponenter det kommer att bli i verksamheten.

ESS (European spallation source) ska bli världens kraftfullaste anläggning för att undersöka allehanda materia. Den kommer att skjuta iväg protoner till nära ljusets hastighet och under processen blir instrument och annan utrustning mer eller mindre radioaktiva.

Bolagets bedömning är att det uppskattade 10 000 ton radioaktivt avfall under den beräknade drifttiden på 40 år.

Den absoluta merparten antas bli så kallat kortlivat avfall som är ofarligt

efter några hundra år. Några procent av avfallet är så farligt att det måste förvaras i minst 100 000 år.

När anläggningen rivs omkring 2060 är bedömningen nu att 14 000 ton material måste föras ner i slutförvar i berggrunden. Omkring tusen ton blir så radioaktivt att förvaringen måste vara säker i 100 000 år eller längre.

ESS beräknar kostnaderna för att ta hand om avfallet till 150 miljoner kronor under driftfasen och tio gånger högre när anläggningen rivs, det vill säga omkring 1,5 miljarder kronor.

ESS har inget färdigt avtal med SKB, kärnkraftsindustris bolag som ska bygga slutförvar för svenskt atomavfall och för kärnkraftverken när de en dag rivs.

– Det finns ännu bara en överenskomst om att vi ska ha med ESS i våra beräkningar över förvaringen. Vi är inte överens om att

ta hand om avfallet, säger Jimmy Larsson-Hagberg, presschef på SKB.

I augusti i fjor svarade SKB på en rad frågor från SSM om avfallet och svaret gäller fortfarande. Beskedet är att SKB sannolikt kan ta hand om allt radioaktivt avfall som behöver begravas i 100 000 år eller längre och en stor del av avfallet som är farligt kortare tid.

STIG STRÖMKVIST

stog.stromkvist@sydsvenskan.se

Chatta om riskerna

■ Klockan 12.00 kan du chatta med Peter Frisk, inspektör på Strålsäkerhetsmyndigheten SSM, om riskerna med ESS. Peter Frisk är ansvarig för granskningen av anläggningen. Han är beredd att svara på alla frågor, så länge de inte rör myndighetens prövning av kommande beslut.

Stort stöd från regeringen

■ ESS får stort stöd i regeringens beslut om strukturfondsprogrammen. Sammanlagt sätts drygt 23 miljoner euro för att stödja uppbyggnaden av forskningsanläggningen i Lund.

Programmet sträcker sig från 2014 till 2020.

– Nu torde varje tvivel från Stockholm vara undanröjt och finansieringsdiskussionen kunna avslutas skyndsamt, säger regionrådet Pontus Lindberg (M), ordförande i regiona-

la tillväxtråmnden, i ett pressmeddelande.

Regeringens beslut mässte granskas av EU-kommissionen innan det kan få grönt ljus. Det avgörande beslutet tas i höst.

Förutom de åtta regionalfondsprogrammen, som fo-

kuserar på grön energi, innovation och entreprenörskap har regeringen valt att kommande period satsa på ett nionde program för hela riket. I det programmet finns satsningen på uppbyggnaden av ESS.

MARTIN STRANDBERG